

ELŐFIZETÉSI ÁRAK.

Helyben kifizetve:

Egész évre	8 ftl — kr.
Fél évre	4 — —
Negyed évre	2 — —

Postán előre:

Egész évre	9 ftl — kr.
Fél évre	4 — 50
Negyed évre	2 — 25

Egyre szám 4 kr.

* kapható a kincshatáiban és Gross G. Jótégykedőjében.

BRASSÓ

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Bérmunkások levelek nem fogadtak el.

HIRDETÉSEK DÍJA:
3 halmozásig 6000 ftl v. annál
kevesebb 7 kr. Nagyobb és több-
szori hirdetéseknek kedvezmény.
Minden egyes hirdetés után
még kifizető 30 kr. helyjegy
fizetés.

Nyitási költségei ára 15 kr.

Hirdetéseket és nyitási cikkeket
dijja ellenében fogadjuk.

HIRDETÉSEK FOLYTATÁSÁNAK Brassóban a hirdethatóságok Kolostor-utca 26. sz. a., — **Budapestben:** Eckstein, Horváth, Goldberger, A. Y., Menni A., Schwarz Gy., — **Bécsben:** Danneberg J. F., Haasenstein és Vogler, Schalks Henrik. — **Berlinben:** Mosso Radolf, Frankfurtban: Dapke G. L. és Társa, — **Hamburgban:** Károly és Liebmann nagy hirdetési irodájában.

Szerkesztési iroda,

hová a lap eszméire részli közlemények intézkednek
Brassó, Széplánc 10. szám alatt.

Feltétlenül szerkesztő:

D^h WEISS IGONÁCZ

egyezt.

Kiadóhivatal,

hová az előfizetési pénzek és hirdetési díjak küldendők
Brassó, Kolostor-utca 26. sz. a.

Egyházpolitika a főrendiházban.

A végnek kezdetéhez jutottunk immár. Mindössze az utolsó felvonása következik még annak a hatalmas elvi közelemnek, mely az utóbbi évek során ugyiszólva az egész magyar politikai tevékenységet abszorbálta. Azonban a szenzációs drámaaknál szokásos érdekesfűzésül ezúttal meglehetősen meg van lazulva. Mindenki tisztában van azzal, hogy a drámai bonyolódalom már az előző felvonások során kielégítő, békés megoldást nyert; újabb konfliktus előidézésére senkinek sincs kedve s így a befejezés nem lehet más, mint az egész vonalon győzelmes liberalizmus nagyszerű triumfusa, melynek diadalzsekere előtt azonban nem rablánera fűzőt legyőzőknek lépkednek lesütött fővel, összeszorított ököllel, szívükben a boszu tövével, hanem kiterjesztett szárnyu fehér galamb lebeg fölötté, a béke olajágával csórolgók.

Akármit is fogcsognak (ámhárb jelentékenyen lejjebb fogott hangnemből) a klerikálizmus fogadott és fogadtalan prókátorai, az egyházpolitikai reformoknak még hátralevő része minden különösebb emóció nélkül, a legrovábbra idő alatt kivívja a főrendiház hozzájárulását s azután a királyi szentesítéssel megpecsételve, készen áll az egész hatalmas reformmórozat arra, hogy életbe lépve, megkezdje áldásos munkásságát a nemzet elő testében.

Előgtételtére, jóleső örömeire szolgálhat minden igaz magyar hazafinak, hogy a még nem is oly rég felelmetlen károgott vész. jóslatok üres és talányomó részt irányzatot

fantazmagóriának bizonyulnak. — Magyarország nem válik a felekezeti villongás áldatlan harcztervévé, hanem a becsületesen kiköztört diadal után, immon is, túl is hűvövel dugják kardjukat az elvi tusában mérkőzött felek.

A győztes szabadelvűségnek diadalkialtása itt most nem jelenti egyben a klasszikus „vae victis”-t.

Teljes diadalunk legmagasabbra lo-bogó lelkesedésében sem vagyunk hajlandók legyőzötteknek tekinteni azokat, a kik velünk szemben az ellentétes meggyőződés fegyvereivel küzdöttek.

A harcz eredménye, a szabadelvi reformok, mindnyájunk, áldásai egyformán kö-zösök azoknak kivívóival s ellenzőivel.

Az a gyűlöletes béke, mely e hadjárat immár csak napok elmulásával követni fogja, nem egyes pártok jutalma, szabada-lmas tulajdona, hanem nagybecsű közkinse a nemzetnek.

S erre a békére nagy szüksége van a hazának. Azt az impozáns erőteljű fölger-jed szabadelvi közszellemet, mely az egy-házpolitikai reformok fölöttén győzedelmű megszerezte, az igének testé választá bi-ztosítja, nem lehet és nem szabad végzett munka után, mint a rakoncátlan szélurfiakat visz-szakötözni székjába.

Nagy szükségünk van real esztétis is, másnéven, az államelet egyébbe köreit, sőt annak egészét érintő, nagy, nemzeti feladatok megvalósítása körül.

Nem utolsó, nem is a legkevésbébb értekes vívmány az a régóta ismeretlen fel-buzdulás a magyar közvéleménynek.

A kormányzati politika intézőinek szép és hasznos kötelessége ezt az óriási hajtó-erőt paragon nem hevertetni, hanem egész valóságában, összes, még hátralevő civilizációs nemzeti törekvéseink szolgálatába beilleszteni és szakadatlanul működésben tartani.

Az egyházpolitikai hadjáratának utolsó fegyverténye, minden jel szerint nélkülözi az u. n. döntő csatákat ismérveit.

A főrendiház hármás-bizottságának ma megkezdett tanácskozásai arra mutatnak, hogy ha még lesz is egy kis ártatlan puskaropo-gás, kirántott kardok villogása, az inkább csak a zászló becsületéért fog történni és az eddig kivívott sikerek mértékét épenességgel nem alterálja.

A felvilágosodás nagy századának végén csúdnak nem igen fordulván el, a természet rendje s a harci taktika törvényei érvénye-sülnek. A ki elvesztette a fölteközetet, apró csatározásokban nem hódíthatja vissza elfog-lalt pozícióit.

Ennek a természet- és a józan ész ellen való erőlködésnek hiabavalóságát nyilván azok is belátják, a kiknek utolsó köteles-ségük még lehetőleg szép rendben vissza-vonulni.

Am hátralevőek. A győzők táborá-nak kisebb gondja is nagyobb annál, hogy a hátráló verd hatat áldozóba vegye.

Mindössze az volna még hátra, hogy a csataterekre hiénái ne fosztogassanak s a min-den széttűlő seregől támadni szokott mar-falozc-csapatok, egy-egy merész konditieri vezetőse alatt ne háborgassák meg maguk

TÁRCA.

Hosszufalusi Máté ispán.

(Logofotóval Máté.)

Előszó.

Ista Pánerz János. Főtitkára a „Brassó” részre
Károly Ferencz kir. tanácsos, ny. tanfelügyelő.
(Folytatás.)

A logofotó lova nyugtalanokdni, nyiterni kezdett s e miatt Máté a kerítés felé fordult, nevé szolgáltatta azt és a barna ismét lecsendesedett.

Máté még egy kevés ideig maradt, aztán elindult. Marozia helyszövegben maradt, mintha észre sem vette volna Máté távozását, midőn egyszerre szobájába lépett Rada asszony, egy falusi nő, a ki az udvarban dolgozott.

Rada asszony a falu orvosa volt és minden-hoz járt értett, minden betegséggel és gyermek-kefésséggel, mint mondani szokta, „mert betegség van a világon, és ha van, minden ellen van egy-egy orvosom”.

Minőn Rada asszony belépett, Marozia meg-dőbent, mintha valaminek hibásnak érezte volna magát.

Rada megállott az ajtóban és észrevette, hogy Marozia nem úgy van most, mint rendesen, s azért ezt kérdezte tőle:

— Mi bajod, Marozia? Mintha nem volna

egészen magadnál ... Mondd, mi bajod? ... Vajon nem talált valaki megégni?

Máté szót Rada asszonyé, de Marozia hallgatott, s mintha égett volna valamije, annyira fel volt hevülve.

— Nincs semmi bajom, Rada néném — szó-lalt meg végtére Marozia. — Nincs, de itt volt Máté logofotó — folytatá és szemei köztökkel tol-tak meg.

— Nincs semmi ok, — mondá nevetve — nincs semmi ok, annyim kedvese — folytatá Rada, miattal hozzá közeledett, és homlokát megsimog-gatta.

Marozia szemét még mindig könybe lámba-dt, azonban jól érezte magát s e pillanattól kezd-ve nem kételkedett, hogy őt Máté szereti.

VI.

Szombatban minden ember házánál sok dol-g van, s ha történészen valakét megfoglatozás s mindent felgorgatva látás, látod a mosást, tisztog-ást, akkor alcaratlamul is észrebe jut, hogy ma szombat.

A birtokon nincsen épen így.

A birtokon nem lehet a nap között olyan különbséget tenni, mert ott mindig sok dolog van, s bármennyi dolgozzék is három-négy asszony, mintha még sem lenne képesek mindent elvég-zni s mintha emiatt dacára nagyon sok dolog bevégezetlen maradt.

Az akadémák által, melyek a bóri ház előtt voltak, nagy, hosszú asztal volt megterítve, s mintha így állana jól az asztalnak, hogy ár-nyékban álljon, annyira, hogy ha még esne sem lettél volna, sem állhatat volna meg, hogy le ne ül egy székre Miklós ur és Elefthera uró mellé.

Az asztalban Miklós ur ül, fölöttől levetve, s mint valami elnök, tekintett szóra jelenlétükre, de különösen a boros ivogra, mely melléte állt, hogy kéges előnyben, s a mint azt nézegette, mint-ha előre érezte volna a háviséget, mely meg fogja lopni, midőn egy pohárral fel fog hajlani.

Igy van az nyáron, midőn nagy meleg van. Elég, ha valami folyadék van mellette, jégbe téve, hogy jobban érezd magadat.

Elő Miklós ur ül, mellette pedig Elefthera uró, vékony vásznon előnyben, mely mintha a baragani hóégg ellen lett volna varrva.

Elefthera uró nem volt az asztallal előlga-lva, hanem inkább fin- és leánygyermekivel, a kik nemcsak a városba fogtak menni tanulás-ra.

Elefthera előt után a gyermekekkel a szo-bába vonult, Miklós ur pedig az udvarban mara-dt az asztal mellett, kezében szivarral, előtte fekete kávé. Egyet-egyét lörpögtetett a habos ka-véból és bodor füstököt eregetett szivarából, melyek karikákban szállottak fel a levegőbe. Fel-nezött a felszálló füstre, de semmire sem gondol-kozt, mert nem volt képes gondolatait egy

Nyilatkozat.

A „Brassói Magyar Ujság” idei 121-ik számban „Revolverkérdés” című cikkében személy ellen is kikélték, nekem szegezt a revolvert és így kiáltóan: „Vagy pláne maga a revolvertől fogladda!” Itt oda, hogy azt magánál mondta el. Kijelentem, hogy én az „Erdélyi Híradó” legrészletesebb olvasói közé tartozom, de abba eddig sohse sem írtam, sem a szívbem fergő beszédemet ez egy „Brassói”-n kívül máshova be nem küldöttem. Az ilyen revolverféle „tanúidást” tehát nyugodt lelkeml visszautasítom.

A mit beszédek elmondását illeti, igaz, hogy szóról-szóra nem mondhattam el, mert az elnök-alispán kétszer hivatott, hgy a mulatkat ne említsen, hanem csak arról szóljak, a miért a rendkívüli gyűlés össze lett hívva. A másodikról felhívtam után mondtam azt, hogy: „Ha itt a szózálataságot korlátozzák, akkor itt nem fogok beszélni.” E miatt nem mondtam el szóról-szóra ezen két pontot, de el az utolsó! és a kis maeszkál szóló francia páldászáddal így végeztem be: „Hochmuth geht vor dem Falle!”

Maga a „Br. M. U.” is beismerte, hogy miszavakkal, de tényleg az említett két lapban közölt beszéd szellemében mondtam.

Szerintem nem az a kérdés, hogy elmondhattam-e vagy nem szóról-szóra beszédemet, melyt magam írtam, hanem az, hogy igazak-e, a miket írtam, de az elnök kétszeri közbeszólása miatt szóról-szóra el nem mondhattam.

Mintfogó a „B. M. U.” a személynél sértő gyanúsítással maga ugyancsak becseselt a revolvereskedésbe, ajánlom figyelmébe Padrus azon meséjét, a mely a kérdéskör veréből szől és jövőre kinéj meg kétségbelesítet az oknálküli gyanúsítással.

Brassó, 1894. szept. 27.

Kóós Ferenc,

kir tanácsos ügyv. tanfelügyelő.

KÜLÖNFÉLEK.

— Az udvar Gödöllőn. Ő Felsége a radmeri vadászatról, a melyeken Windischgrätz herceg miniszterelnök is résztvesz, szeptember 20-án tért vissza Biesbe és október 3-án este utazt Gödöllőre. A királyné, Ferencz Szalvátor főherczeg és Erzsébet királyné szeptember 30-án érkeztek Miramabara. — A királyné azonnali Gödöllőre utazik, míg Ferencz Szalvátor főherczeg és Mária Valéria főherczegasszony a lichteneggi kastélyba mennek.

— Brandner Antal karmester ut 25 éves szolgálati jubileumának méltó megünneplésére Brassó város összes körében a legnagyobb visszhangra talált. E hó 26-án az ügyben Brandner karmester urnak számos barátja és tisztelője gyűlt össze és ezek Brennerberg Ferenc polgármester ur elnöklete alatt egy kilencz tagból álló rendelő bizottságot küldtek ki, melyben az itt lévő összes zeno-egyletek képviselői vannak. A kérdéses értekezlet már meg is állapította a jubileári ünnepély programját, mely a jubileári szertély jelenlétében méltón szül körben fog megmozni. Leszzen pedig az ünnepély egy filharmonikus-egylet és a német hadsárga vezgy kar által rendezendő együttes hangverseny alkalmával a Redoutban, midőn a résztvevők testetlen társalgásban ünnepelnek meg a jubilánst, kinek egy ünnepi beszéd kíséretében átrúnyatták egy jubilári emlék. A bizottság felfeltett hatalmazva, azoktól, kik az emlék költségeihez hozzájárulni hajlandók, így önkéntes adományokat elfogadott. E czélból az itteni könyvkereskedésekben ívek vannak letve. A dísz-hangverseny másra, valamint a jubilári ünnep napja és órája a rendelő bizottság által később fog köz-hírré tétetni. Reméljük, hogy Brassó város intelligens közönsége tömegesen fog résztvenni Brandner karmester ur jubileumán, mit ő nagyon is kívérlel.

— Az udvari vadászatok. Décsi tudósítónk jelenti, hogy a szász király tegnapelőtt reggel 7 óra 45 perczkor oda érkezett. A pályaudvaron, a hó dísz-század volt felállítva, a király ő Felsége és Albrecht főherczeg fogadták szász ezrediek egyenruhájában a felséges vendéget, a ki osztrák-kor egy dragonyos-ezrednek egyenruháját viselte. Jelen volt még a szász követ, a helytartó, a ren-

dőrnök és számos magasrangú katonatiszt. Szíves üdvözlés után ő Felségék Schönbrunnba köcsösket és délután két óráig elutaztak Stájerországba a vadászatokra.

— A Lorenz-Morgenstern tegnapi hangverseny sokkal nagyobb részvétel érdemelt volna. A fiatal emberek nagyon meg ismertek dögöztve az anyagi eredményéről, mert az erkölcsi eredmény megfigyelhetetlen maradt. A fiatal művészekről szóló hírek a tegnapi hangversenyen megerősítettek, nemcsak, de a jelenlevő közönség tényleg el volt ragadtatta a kitűnő játék, a tökéletes technika és a finom érzés által, mely mindon egyes szem után világsan tetszésben részesült. Az ember nem tudja, kinek adja át a pálmát a két fiatal közül, mert úgy az egyik, mint a másik tökéletes művész. A zongorakézelők Morgenstern, a hegedűsök Lorenzot tartják jobbnak, de egyhangú a vélemény, mit megerősítünk mi is, hogy úgy Morgenstern mint Lorenz perfect művészek s korukhoz képest fenomenális tehetségek. Gmeiner Lulu k. a énekelészintén elragadó a közönséget. Közönségünk nem először hallja énekeit és mint mindig, úgy ezúttal is csak arról győződött meg, hogy a kisgyermek nemcsak kellemes megjelenésű, hanem és kedves mosolyával, de kitűnő és kifogástalan éneklésről is helyet foglal el a brassói közönségelbírálók között. Kihívás, taps, újrászás, csokor bőven volt.

— A földmívelési miniszter utazása. Festetics Andor gróf, földmívelési miniszter, e hó 24-én délután Fogarasra utazott hogy az ottani méntelepet és a gazdaságot megtekintse. Onnan Kolozsvárra, innen Tordán át kerül haza, utközben mindkét gazdaságot s illetőleg a bikaletelőt fogja megtekinteni.

— A hangversenyház megnyitása elhalasztott vasnapra. 1894. évi október 7-én, vagy szeptember 20-án kitátsába vett hangversenyház megnyitását akadályozták, a megnyitást egy héttel későbbre t. i. 1894. évi október 7-re elnapoltatták és ennek folytán a helybeli jegyek az egy Martine és ünnepélyi báldól álló hangversenyház megnyitására csak szeptember 7. évi október 3-ától kezdve Himesch Vilmos könyvkereskedésben válthatók lesznek. Van szerencsés, midőn nem figyelmeztet, hogy ezen megnyitási ünnepélyben részvételre magán meghívások nem küldetnek és hogy a tisztelt polgárházaikat, beleértve az összes t. e. m. kir. állami hivatalnokokat, tanácsok, és az. k. kir. valamint a magy. kir. katonatiszt utakat stb., a hangversenyház megnyitására tiszteltelő batorodunk upál meghívni. Ezen ünnepély tiszta jövedelmé központosítvány ezekben, vallás és nemzeti ügyek költségeire, nélkül felrakott. Brassó, 1894. szeptember hó 25-én. Tisztelettel a lakarek-pénztár felásimánya.

— Delegációs elnök. A magyar delegáció pénzügyi bizottságának elnöke, Harkányi Frigyes e hó 25-én ebédet adott Andrásy-ut palotájában. Az ebédre Wekerle Sándor, gróf Kállay belügyminiszter, Kállay Déni közös pénz-

ügyminiszter, Kriegerhammer hadügyminiszter, Tóth Vilmos közös főosztáskai elnök és a bizottság tagjai: Szász György, Bohus Zeigmond, nemesséki Kiss Pál, Dekus Ernő, Woldaner Albert br., Francsai Henrik, Urányi Imre, Fluger Károly voltak hivatalosak.

— Hámis pénz. A közönség figyelmézteteli, hogy 2 filléres pénzek higanyoldattal tiszteltéssel változtatva hoztaknak forgalomba a hogy tehát ügyelni kell a pénzek cefogadásánál.

— Lankás miniszter vezetésében. Lankás Béla kereskedelmiügyi miniszter koronás vezetésében. Mint nagyváradi kereskedő távlatosza, ájli egy órákor Ráv és Raika között nyílt pályán az 501. számú budapesti-predeli gyorsvonat lokomotíva kerekítés követeközében kiskitelt s ennek a vonatnak második kocsijában utazott Abrádyánáról rokonaitól Budapestre a miniszter. Szakértői véleménye szerint espűn Hanker lokomotívezető éberesége mentette meg a vonatot attól, hogy a gátról le nem fordult. A vonatvezető nyomában észrevette a bajt, elárta agóztis a fókézetát vonta megzárta. A gyorsvonat 6 órái késés után segítőlokomotívt küldött.

— Kelletemen affairs. Tűzkeszű tudósítónk, hogy az ottani ág. evangélikus lelkész és a közönség jegező között újabbán kellemetlen essentkezés merült fel, melyről — mitűn az illetékes bíróság elé került — most többet nem írhatunk. Mikor lesz már abban a magyar ág. ev. esprezészek bekötés és egyetértés?

— Az ezár állapota. A ezár, mint Varsóból írják, nagyon idegességben szenved. A ezár a napokban megüblt és nagyon rossz szímben van. Állapokról, egyébként kiből kiből hírek keringenek, de az bizonyos, hogy betegessége súlyos természetű.

— A thányi apátság székefoglalása. Halibk Czispán, thányi apát e hó 24-án tartotta ünnepies bevonulást székefoglalás, az óségi monostorba. A lakosság és a rendiugok nagy lelkesedéssel fogadták az új apátot. Az ünnepet részt vett Fehér Imoly fogadta is.

— Egy huszár önkéntes bravúra. A balasza-gyarmati hadgyakorlatok idején Peltöz Gyula 16. ezredbeli huszárkönyvest egy jelentős vívélvel bízták meg. Az önkéntes, hogy a jelentést rendeltetési helyére juttassa, 350 kilométer lovagló egyházamban pilénés nélkül.

Laptalajlónas:

Dr. WEISZ IGNÁCZ.

Kiadó: A „Brassó” nyomdája.

Kiadó lakás,

mely áll 5 szoba, 1 konyha, faszin stb. az 1. emeleten. Vár-utca 52. sz. a. f. évi. Szent-Mihály naptól.

N. MOKANU,

haztalajlónas.

HIRDETÉSEK
Föltétlenek
a kiadó-hivatalban.

Tudomásul!

Van szerencsém tisztelettel tudatni a n. érd. közönséggel, hogy a Kolostor-utca végén lévő (eddigi Drechsler-féle)

KÁVEHÁZ

az abban eszközlendő átalakítások miatt szombattól kezdve zárva lesz.

Ugyanakkor, azaz szombaton megnyitom az alsó sétálteren lévő, újonnan berendezett kávéházat.

A régebbi pártfogást megköszönve, ajánlom kávéházamat a t. közönség szíves figyelmébe. Tisztelettel

Erdélyi (Weisz) Ede.

